

Sessie Openbaar Amsterdam

12 september 2019 in de Burcht Amsterdam.

Sofie Bustraan, versie 0.1

Op 12 september is de informatiecommissaris in gesprek gegaan met verschillende doelgroepen over hun informatiebehoefte. Aanwezig waren: burgers, journalisten, (informatie/data) experts, wetenschappers, onderzoekers, bedrijven. De sessie is het begin van een constant gesprek met belanghebbenden over de invulling van de openbaarheid van informatie binnen Amsterdam. De deelnemers is een viertal vragen voorgelegd, waarover men in discussie is gegaan:

1. Om welke reden hecht jij belang aan openbaarheid van de overheid (doel)?
2. Welk type informatie wil je ontvangen?
3. Hoe (vorm, medium, proces etc.) wil je informatie ontvangen?

Uit de gesprekken is het volgende beeld ontstaan over het belang dat de deelnemers aan openbaarheid hechten en de informatiebehoefte die zij hebben.¹

Doel van openbaarheid

“De gemeente moet openbaar zijn gewoon omdat het moet”.

Het is niet alleen een wettelijke verplichting om openbaar te zijn (Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB)), openbaarheid is ook nodig om aan wettelijke verplichtingen te kunnen voldoen (bijvoorbeeld: Omgevingswet, Grondwet: bescherming burger tegen een onzorgvuldige overheid). Openbaarheid van informatie is een randvoorwaarde voor het functioneren van de democratie. Door informatie openbaar te maken legt de gemeente verantwoording af over haar handelen, is controleerbaar en faciliteert de persvrijheid. Daarmee kan ook het vertrouwen van de Amsterdammer in de gemeente toenemen.

Partijen, zoals start- ups en onderwijs, kunnen gebruik maken van gemeentelijke informatie om nieuwe toepassingen te ontwikkelen, de gemeente kan op haar beurt weer gebruik maken van de innovatie die openbaarheid voortbrengt. Daarmee dient openbaarheid een economisch belang. Door het ontwikkelen van een gelijkwaardige informatiepositie van burgers ten opzichte van de gemeente ontstaat er een gelijk speelveld. Openbaarheid helpt burgers zich te organiseren, het faciliteert burgers te participeren en input te geven op beleidsontwikkeling in een vroeg stadium. Het helpt daarmee de gemeentelijke processen efficiënter te laten verlopen.

---

¹ De doelgroepen die aanwezig waren hebben vanuit hun persoonlijke kijk op het onderwerp gesproken. We kunnen niet zeggen dat dit representatief is voor de doelgroep die zij vertegenwoordigden en/of de samenleving als geheel. Daarom is het van belang ons breed te blijven oriënteren en het gesprek actief te blijven voeren over het belang van openbaarheid.

Welke informatie?

Volgens de deelnemers van de sessie moet de vraag worden omgekeerd: alle informatie is openbaar, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om informatie niet openbaar te maken. De argumenten moeten dan, op een bepaald abstractieniveau, openbaar worden.

De vraag is niet bedoeld om informatie van openbaarheid uit te sluiten, maar om bij het openbaar maken van informatie te kunnen prioriteren en de informatiebehoefte mee te nemen in de afweging om informatie al dan niet actief openbaar te maken. De behoefte die op tafel is gekomen is onder te verdelen in een viertal categorieën:

- Praktisch informatie en regelgeving
Informatie over bereikbaarheid (analoog en digitaal) van de gemeente, over rechten en plichten en de daarbij horende processen, over bijeenkomsten, over verkiezingen (waar, wanneer, uitslagen), welk klantcontact er is geweest en hoe dit is afgehandeld etc.
- Maatschappelijke impact
Informatie over de openbare ruimten, over vergunningen en subsidies, over maatschappelijke thema's zoals klimaat en energie, informatie over de actuele aangelegenheden e.d.
- Handelen van de gemeente
Welke besluiten heeft de gemeente genomen, hoe is dit besluit tot stand gekomen, financiële informatie (begroting, besteding, verantwoording) etc.
- Informatie over de informatie
Overzicht van welke informatie er is, welke openbaar is en welke niet en waarom niet. Contextinformatie om te kunnen duiden. Historische informatie.

Hoe openbaar maken van informatie

"Heb bij het openbaar maken van informatie oog voor verschillende doelgroepen".

Informatie moet snel openbaar gemaakt worden, zonder teveel gezeur c.q. bureaucratie. De openbaar gemaakte informatie moet vindbaar, interpreteerbaar, volledig en controleerbaar zijn, in samenhang en visueel gepresenteerd. Informatie moet goed doorzoekbaar zijn.

Er zijn verschillende kanalen om informatie beschikbaar te stellen: digitaal (in een standaard open formaat dat deelbaar is) en analoog. De mogelijkheid om persoonlijk contact te hebben en hulp te krijgen bij het zoeken naar- en interpreteren van de informatie wordt van groot belang geacht.

Wat verder op tafel kwam

- Ga verder dan de wettelijke verplichting.
- Wees transparant over het gebruik van algoritmes en de besluiten die met behulp van algoritmes tot stand komen.
- Rapporteer als informatiecommissaris over dat wat gesloten is.
- Maak gebruik van maatschappelijke partners en betrek burgers actief bij de ontwikkelingen en inrichting van openbaarheid.
- Formuleer heldere doelen, doelgroepen (van analfabeet tot data expert) en strategie en rapporteer daarover in de openbaarheid.
- Denk na over de onafhankelijkheid van de informatiecommissaris en de benodigde tanden om iets aan de kaak te kunnen stellen.
- Maak jezelf kenbaar.